

Les mineralitzacions de bismut, níquel i cobalt de la mina “Antoñita”, Pozoblanco, Còrdova

Antonio CARMONA RUIZ

Grup Mineralògic Català
Sevilla, Espanya
a.carruiz@gmail.com

Pedro MINGUEZA DE LA VILLA

Grup Mineralògic Català
Barcelona, Espanya
pmingueza@uoc.edu

Inmaculada RAMOS MÁRQUEZ

Grup Mineralògic Català
Sevilla, Espanya
inma.ramos@gmail.com

Juan Miguel JIMÉNEZ MATEOS (†)

RESUM

La mina “Antoñita” es troba a la comarca de Los Pedroches, a uns 17 km de Pozoblanco, a la província de Còrdova (Espanya). Aquesta mina de bismut explotava un jaciment hidrotermal, enclavat en una veta de quars i acompanyat de coure, níquel i cobalt.

Aquest article analitza la història de la mineria del bismut a la província, incloent-hi les instal·lacions i empreses associades, així com la vida administrativa de la mina “Antoñita”. També descriu les espècies minerals més notables obtingudes dels escassos jaciments que encara es conserven, entre les quals destaquen la rammelsbergita, el bismut natiu, la bismutita, la beyerita i l'annabergita, amb la presència de les primeres cites descrites a Espanya (bariofarmacoalumita i ferrilotharmeyerita), així com mixita, dussertita, bismutoferrita, cobaltkoritnigita, mansfieldita, rooseveltita, farmacosiderita i farmacoalumita, entre altres.

PARAULES CLAU

Batòlit de Los Pedroches, intrusió granítica, jaciment hidrotermal, bismut, coure, níquel, arsenat, bariofarmacoalumita, ferrilotharmeyerita, annabergita, mixita, Pozoblanco, Còrdova.

ABSTRACT

The Antoñita mine is located in the Los Pedroches region, 17 km from the town of Pozoblanco, in the province of Córdoba (Spain). This bismuth mine excavated a hydrothermal deposit, embedded in a quartz vein accompanied by copper, nickel, and cobalt.

This article discusses the history of bismuth mining in the province, including the associated facilities and companies involved, as well as the administrative life of the Antoñita mine. It also describes the most notable mineral species obtained from the little dumps that still remain, among which rammelsbergite, native bismuth, bismuthite, beyerite, and annabergite stand out, with the presence of first citations described in Spain (bariopharmacoalumite and ferrilotharmeyerite), as well as mixite, dussertite, bismutoferrite, cobaltkoritnigite, mansfieldite, rooseveltite, pharmacosiderite and farmacoalumite, among others.

KEYWORDS

Los Pedroches batholith, granitic intrusion, hydrothermal deposit, bismuth, copper, nickel, arsenate, bariofarmacoalumite, ferrilotharmeyerite, annabergite, mixite, Pozoblanco, Córdoba.

CARMONA RUIZ, Antonio; MINGUEZA DE LA VILA, Pedro; RAMOS MÁRQUEZ, Inmaculada; JIMÉNEZ MATEOS, Juan Miguel: «Les mineralitzacions de bismut, níquel i cobalt de la mina “Antoñita”, Pozoblanco, Còrdova». *Mineralogistes de Catalunya*, vol. 16, núm. 2 (2025-2), pp 3-54.

INTRODUCCIÓ

Aquest petit i poc conegut jaciment es va explotar de manera intermitent i amb diversos noms entre 1930 i 1976, encara que du-

rant gran part d'aquest període van estar paralitzades les labors d'extracció.

Després d'una primera visita a la zona, realitzada el mes de desembre del 2012, els autors van

considerar interessant continuar mostrejant el seu minso terregall a fi de caracteritzar les espècies minerals de metalls no tan comuns com el bismut, el níquel i el cobalt, a més de coure, ferro i altres més